

Työttömyyskatsaus tammikuu 2019

Artikkeli 1/2019

Artikkeli 1/2019

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 4.2.2019

Yhteenveto

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrä vähenee reipasta tahtia. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 joulukuun lopussa yhteensä 35 805. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 5 366 henkilöä eli 13,0 prosenttia.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat TEM:n työnvälitystilastoihin.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raporteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus tammikuu 2019

Artikkeli 1/2019

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrä vähentyy vauhdilla

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien¹ määrä vähenee hyvää vauhtia. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 joulukuun lopussa yhteensä 35 805. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 5 366 henkilöä eli 13,0 prosenttia. Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 19 313 (muutos vuoden aikana -12,8 %) ja ylemmän 15 289 (-13,1 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 203 (-15,1 %). Kaikkiaan joulukuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 241 131, joka on 13,3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Kaikki	2017/12	2018/12	Muutos, lkm	Muutos, %
Perusaste	69 625	59 807	-9 818	-14,1
Keskiaste	136 042	118 286	-17 756	-13,1
Alin korkea-aste	18 625	15 611	-3 014	-16,2
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	22 160	19 313	-2 847	-12,8
Ylempi korkeakouluaste	17 594	15 289	-2 305	-13,1
Tutkijakoulutus	1 417	1 203	-214	-15,1
Korkeakoulutetut yhteensä	41 171	35 805	-5 366	-13,0
Kaikki työttömät yhteensä	278 182	241 131	-37 051	-13,3

Korkeakouluista vastavalmistuneiden² työttömien määrä on myös laskusuunnassa. Työttömänä oli vuoden 2018 joulukuun lopussa 2 827 korkeakoulusta vastavalmistunutta henkilöä. Tämä on 11,0 prosenttia vähemmän verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Vastavalmistuneiden työttömien määrä kaiken kaikkiaan oli joulukuun lopussa 14 166 henkilöä (-11,3 %).

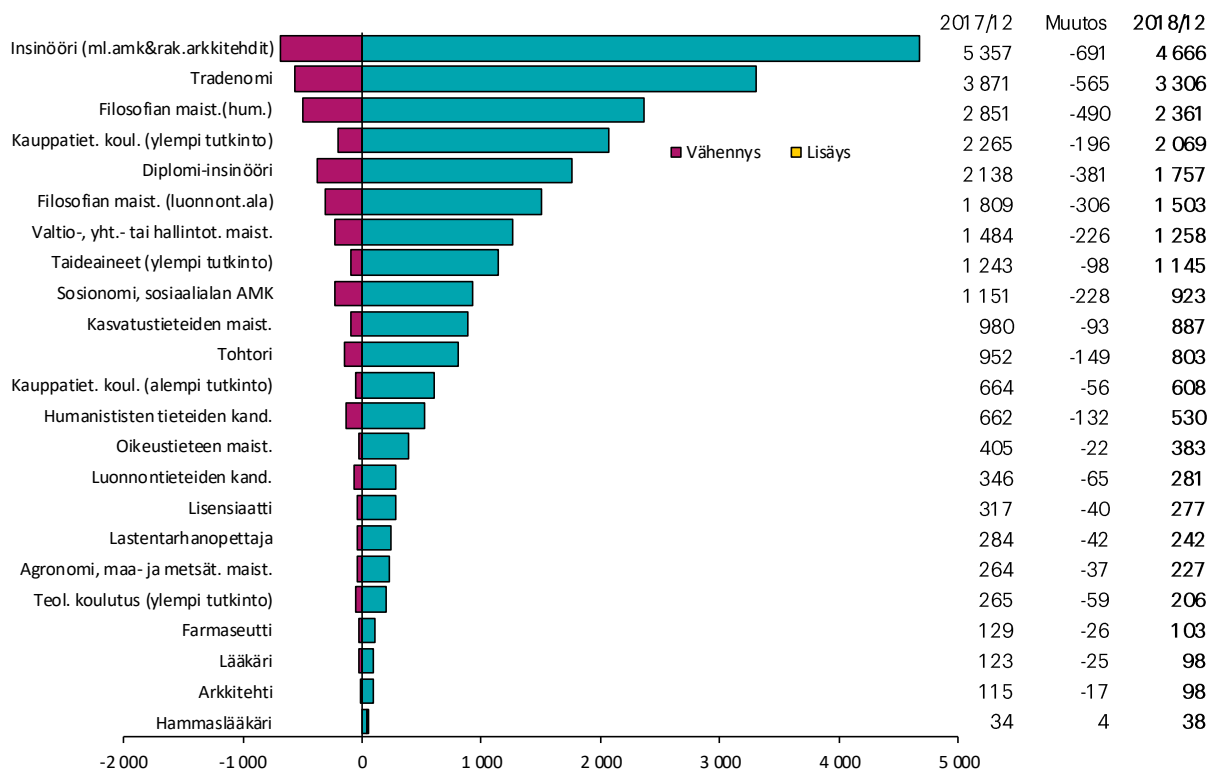
¹Lähde: TEM, työnvälitystilasto; työttömät työnhakijat, ei lomautettuja.

²Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausien vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

Vastavalmistuneet	2017/12	2018/12	Muutos,	
			lkm	Muutos. %
Perusaste	203	187	-16	-7,9
Keskiaste	12 296	10 744	-1 552	-12,6
Alin korkea-aste	258	375	117	45,3
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	1 963	1 741	-222	-11,3
Ylempi korkeakouluaste	1 164	1 046	-118	-10,1
Tutkijakoulutus	51	40	-11	-21,6
Korkeakoulutetut yhteensä	3 178	2 827	-351	-11,0
Kaikki työttömät yhteensä	15 965	14 166	-1 799	-11,3

Työttömien määrä on hammaslääkäreitä lukuun ottamatta laskusuunnassa kaikilla tarkastelussa mukana olevilla akavalaisilla koulutusaloilla. Työttömien määrä kääntyi laskuun useimmilla akavalaisilla koulutusaloilla vuoden 2016 syksystä alkaen ja vuoden 2017 kesään mennessä työttömien määrä oli laskusuunnassa loppuillakin koulutusaloilla. Työttömien määrän vähenemisenopeus nousi vuoden 2017 aikana ennätyslukemiin ja hyvä kehitys työttömyydessä jatkui myös vuoden 2018 aikana.

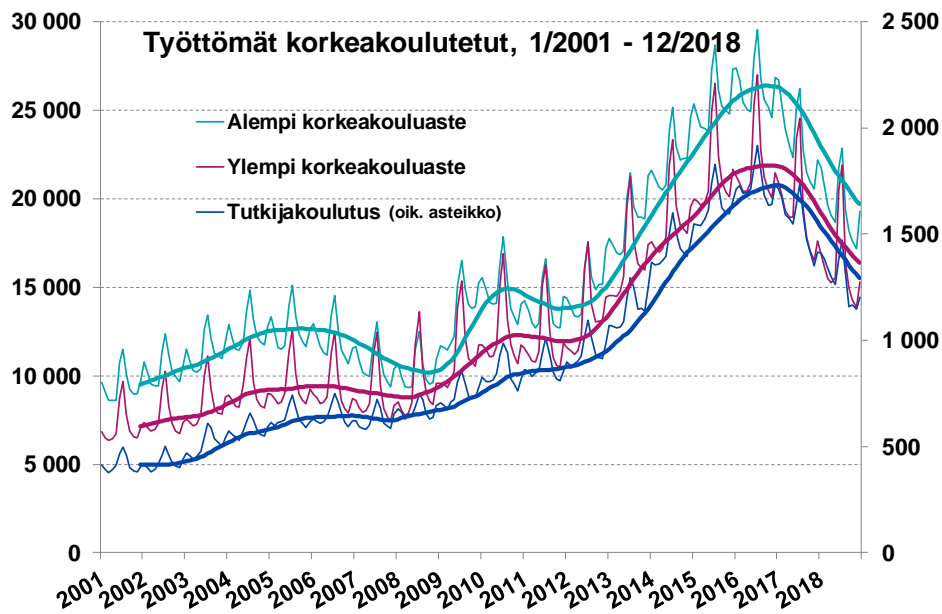
Kuvio: Työttömien määrä ja määrän muutos edellisvuoteen verrattuna eräillä akavalaisilla koulutusaloilla.

Joulukuun 2018 lopussa oli työttömänä 4 666 insinööriä (muutos vuoden aikana – 12,9 %), 3 306 tradenomia (–14,6 %), 2 361 filosofian maisteria (humanistiset tieteet)

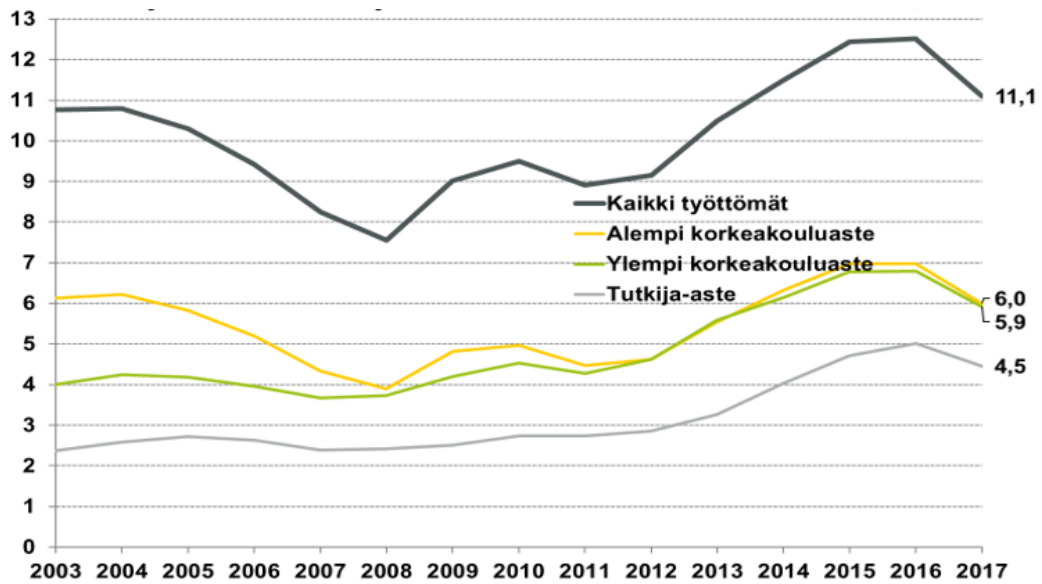
(-17,2%), 2 069 kauppatieteistä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanutta (-8,7%) ja 1 757 diplomi-insinööriä (-17,8%).

Kuvio: Työttömät korkeakoulutetut 2001–2018

Korkeakoulutettujen työttömien määrän kasvu alkoi vuonna 2008 ja se jatkui vuoden 2016 loppuun saakka, jonka jälkeen alkoi lasku. Viime vuosikymmenen vaihteeseen verrattuna työttömien määrä on lähes kaikilla Akavan jäsenliittojen edustamilla koulutusaloilla edelleen suurempi. Vuodesta 2008 vuoteen 2017 korkeakoulutettujen työttömien määrä 2,5-kertaistui finanssikriisistä alkaneen heikon taloussuhdanteen aikana. Voimakkain työttömyyden kasvuvaihe korkeakoulutetuilla alkoi vuonna 2012, taantumän toisessa vaiheessa.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2003–2017, %

Vuoden 2018 tieto ei vielä ole päivitettävissä.

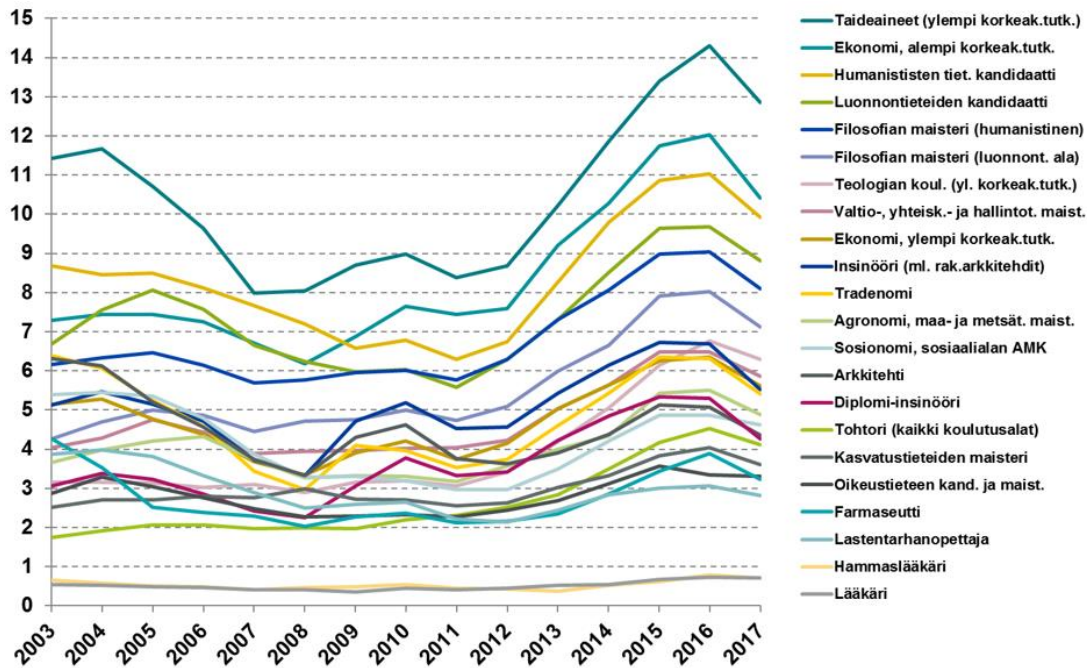
Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään, korkeakoulutettujen tilanne on parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä. Laskelman³ mukaan vuonna 2017 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 5,9-6,0 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 4,5 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 11,1 prosenttia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009–2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

³ Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnvälitystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla, %

Vuoden 2018 tieto ei ole vielä päivitettävissä.

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissä korkeakoulututkinnoissa ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla. Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan korkeammalla kuin muilla aloilla.

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (humanistiset tieteet) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.